

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУКОВИНА

Редакція і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Наші рускі Індіани.

Чи сніло ся коли кому, що наші рускі селяни будуть в Бразилії сусідами дикого племені Ботокудів, а в Канаді — Індіанів? В свій час наш поет Франко в гумористичній поемі назвав наших любих Русинів Ботокудами; тим порівнянем з Ботокудами хотів дошкулити народови, щоби опамятав ся. Франкови ще тоді й не сніло ся, що в яких десять літ по написаню сеї поеми наші рускі Ботокуди будуть сусідами бразилійських правдивих Ботокудів. Нині се вже не фантастична видумка, а факт! Наші Ботокуди з бразилійськими вже мали й битву, як се торік описували часописи, і кількох наших Ботокудів навіть згнуло.

В Канаді наші селяни зішлись ся з червоношкірими Індіанами. Також стали сусідами Нам, що за молоду начитали ся всіляких індіанських історій, ще і по нинішній день здає ся, що ті Індіани зовсім дикі, нападають і рабують людей, обтинають „скальпи“, живуть по лісах, стріляють з луків та їздять страшно скоро кінями по степах. Тимчасом від інтелігентних людей, що поїхали з нашими селянами до Канади, довідуємо ся тепер дивні речі, які знов нам і не сніли ся; ті інтелігентні наші люди пишуть, що наші рускі селяни десять раз більше дикі, як канадійські Індіани.

Коли-ж так, то пора перестати бавити молодіж історіями з життя американських

Індіанів, а треба для старих і молодих писати оповідання з життя наших руских білошкірих Індіанів. Тут не треба нічого видумувати, треба лише послухати, що оповідають розумні люди про життя наших Індіанів в Канаді. Коли з тих історій наші великі і премудрі опікуни народу нічого не навчать ся, то видко, що їм варід і недуже в голові.

*

Вчера дістав я лист від свого приятеля в Канаді. Він що йно вернув з руских кольоній, і то як раз з таких, де живуть наші Буковинці. І вражінє звідтам виніс таке, що пише мені такі страшні слова: „Ми всі на купу, геть всі партії і осібні патріоти, що понад партіями, не варті зі своєю роботою торби сімки. Чоловіче! Та ми в Австрії політикуємо безнастанно, пишемо гарну літературу, ніби-то опікуємо ся селянами, а они по нинішній день гірші Індіанів. Десять % гірші від Індіанів. На се я даю тобі чесне слово, бо бачу тут одного і другого, тож порівнати можу легко. Представ собі, братчику! Ватага 110 наших родин звязала ся до Yorkton тай далі по місті збирати цигари, окружени хліба, кусні мяса по сьмітю, як собаки галицькі, бо американський пес не буде збирати, він чекає свого lunch. Мало того; пустили ся наші мужики по стайнях і відрізували там ремені; одному за ту пугуку обголили пів голови і пів вуса. Се голі факти тобі оповідаю. Завели ватагу на фарми, а ватага пустила ся рабувати по подвірях старих фермерів і, що попало в

руки, то забирала. Жебранина на порядку днівним, а до роботи не хочуть іти. Роспука бере ся! Земля прекрасна, а єї аж 113 моргів на кожного! Шкода тої землі, а ту хоч гинь, а з нашими людьми ні в кут ні в двері! Лице лупає ся з сорому за них.“ — —

І даліше пише мені мій приятель річи такі, що їх друкувати годі. І то все відносить ся до наших буковинських та галицьких білошкірих Індіан, вихованих „патріотичним“ духовенством і ріжними иншими великими патріотами, взагалі всіми тими, що страх опікують ся народом, хоч з тої опіки нічого не видко.

*

Коли я походжав собі по буковинських та галицьких селах, а особливо в неділю приглядав ся, як повбيرانі дівчата та парібки на весіле або танці, то мимоволі тої стрій голови дівчат і парібоків нагадував мені знаний з образків стрій Індіанів. Як хто хоче, то може тими прибраними по індіаньськи головами одушевляти ся і подивляти їх красу (ми вже нераз чорт знає чим у мужика одушевляємо ся!) — але чоловікови, що дивить ся на них не спеціяльно кіцманьськими або сторожинецькими очима, мусять они видати ся щонайменше такими, що їх оплатилось би повезти на показ Німцям до Відня. Як привозять їм на показ Анантів і Сингалезів, так можна би їм привезти і наших білошкірих Індіанів.

А як з виду они виглядають некультурно, так і по вихованю своїм одні пра-

Два товариші.

Оповіданє

Романа Висовекого.

(Дальше.)

— Раз після лекції сказала Ольга, що має мене про щось спитати. Она була глубоко зворушена, все єї захованє, вираз лица, казали, що дівчина хоче сказати щось важне. Она оповіла мені повістку, в котрій конець тим замінний, що якась понадижка завзяла свою любов питомцеві, — та спитала мене — як задивляюсь на сей крок влюбленої. „Питанє, — відповів я — чи чоловік сей варт був того, і чи зрозумів ціну любови дівчини.“ Моя відповідь припала якось Марії до вродоби, она покрасніла, а не змігши нічо сказати, подала мені дрожачу руку на прощанє й виїшла з комнати. Се була лиш передмова до дальшої акції. На другий день гуторили ми по лекції до смерка.

— Що за чудова ніч — промовила она, відчиняючи вікно. Я приступив також до вікна і став біля неї. Єї карі оченята стрінули ся з моїм поглядом, личко покрасніло. Після хвилевої мовчанки озвав ся єї звичайний голос: „Глядіть, що се за чудова ніч, се голубе небо, єї зірки, місяць...“ Я вправді глядів, але всего того не бачив, бо побіч мене сіяла иньша зірка, сильній-

шим світлом. Я рішив ся вже раз вяснити ситуацію, коли лузилась нагода.

— Справді — промовив я — ся весна в кождім житю має невисказану принаду, все тут лише любовю... коби тільки всі могли нею хіснуватись... Тут знов настала хвилева мовчанка, мені неначе забракло слова. Марія хватила мене горячково за руку, я чув легеньку дрож єї тіла. Зворушенням до глибини голосом промовила вона. „Пане Владку! не хочу довше тайти своїх чувств, мене свонукує якась внутрішня сила, завити вам, що я вас люблю...“ Вільш не могла промовити ні словечка, слези підступили їй до очей, зворушення було таке сильне, що ніжна єї природа не могла его побідити. Она опинила ся в моїх обіймах... горячими поцілуями.

— Дорку! ти ще не любив ся, не можеш поняти, що се поцілуй любові дівчини!... се щось надземного, вишого понад наші понятя, розум его зрозуміти не в силі, его може відчутти і оцінити лиш серце. Провинувшись, протерла Марія слезами заліті оченята та мигтно вирвала ся з моїх обіймів. З зачудованєм гляділа она на мене, наче-б хотіла спитати: „що се все значить, що я вярбила?“ — Маю — промовив я — ви жалієте свого поступку, я знаю, що не стою ващої любови, але впевнити вас можу лиш про мою горячу любов до вас. Я хопив єї за ручки, притиснув кріпко до грудей та промовив: „Маю, чуєте? се серце бє, живе тільки вами, я вас люблю всім своїм еством, не гордуйте моїм серцем! — По чудовім, невиннім єї личку покотились дві слези,

она промовила півголосом: „Я би сего не в силі вчинити, хоч би й хотіла.“

Дорку!-ти бачив може красу, бачив принаду, невинність, щирість... але всего того разом ти не бачив, а все те можна було вичитати тоді на личку Марії. Я не втерпів і не чув ся, як мої уста прильнули до розпалених єї устечок і намагались висвати всі солодоці, весь чар любови. Она вже не боронилась і не пручала ся. Се неперечно найгарнійша хвилиня в моїм житю.

Невдовзі опісля увійшов до кіннати батько, чудне було наше положенє — балакати про справи байдужні годі було, а продовжати наш розговір при батькови також ніяково, впрочім влюблені говорять найприязнійше на самоті. Тим то я розпрощав ся і виїшов. Я не йшов домів на вечеру, мені зовсім було не до сего, усім своїм еством чув я своє невисказанє щастє, я бажав тепер відати ся своїм вірїям. Скорою ходою прямував я за місто, щоб погуляти на самоті. Ціле місто, вся природа за містом були в якомсь торжественнім настрою; ніжний легіт вітру гладив мене по лицу, шепотяти мені до уха се святає слово „люблю“ — чуло всі прохажі говорять мабуть лише про любов, ціла природа дише любовю. Навіть незлюблений голос сови, що доходив з кріваї старого будинку, видав ся мені якимось ніжнійшим, чим звичайно; я знайшов в нїм якийсь ніжний тон — я був в силі тоді повірити, що і сова гдєсь закохала ся.

вославні а другі уніятські Індіани. Які були, такі самі майже й лишили ся по нинішній день. Ту православна консистория веде собі свою високу політику, ту священники ведуть собі знов по селах свою політику, ту дяки, всіляки Шкраби, тужать за дяківськими хайдерами а їх підпирють Буковинські Відомости — а ту нарід, як не має над собою нашого жандарма, ось до чого спосібний! Гірш Індіанина! І до чого така робота може довести?!

*

Довге, нечесане волосе, розіпнята брудна сорочка, грубий сердак на опашки і чоботи нечищені з того часу, як вийшли з варетату шевця — такий вигляд наших Індіанців. Увійшовши в хату, вносять з собою душню, прикру атмосферу, котра остає ся по їх виході в хаті цілими днями. Цілий вигляд їх некультурний, прикрий.

Чому оно так? Адаже ті люди з тим маєтвом, який нераз мають, могли би цілком инакше виглядати! Адаже ті люди, мешкаючи зничайно над ріками, могли би щодня купати ся і не носити з собою, мов хлопску авреолу, воню поту, бруду, нечистих онучок і розпареної шкіри! Чом же їх хто не навчить, що се їм не лиш не до лица, але що се їй не здорово?

Наша інтелігенция не звертала ніколи уваги на се. Она досить давно вже прийшла на думку, що селян треба учити читати-писати, але доси ще зовсім маловажить будову хлопських хат, маловажить кухню і одєжу хлопску, маловажить спосіб его життя, домашнє вихованє, — думає, що инакше не може і не повинно бути.

І так в нових будинках хлопських ми мало коли бачимо які уліпшеня; їда селян яка була здавна проста, така стала ся й до нині, хоч з тих самих віктуалів, яких селяни уживають, можна би мати далеко поживнійші і смачнійші страви; ноша їх, нераз так само дорога, як паньска, але незграбна, без крою майстра; а гігієна хлопського життя — то повільне самоубій-

ство. Як у низькій, душній селянській хаті в зимі спить нераз десятеро челяди, пацята, кури, телята і ягнята, всі ми то бачили, але й на думку нам не приходить, що воздух, який в такій хаті поветає, просто убійчий і що треба селян доконче привчити, що можна і треба инакше то собі уладити. Коли-ж наша інтелігенция по селах уживє свого впливу і на зміну життя селян?...

*

Інтелігенция наша по селах мабуть не тямить, як відповідним словом або прикладом, без великих заходів, може багато зробити. Що се справді можна, свідчать ті села, в котрих поодинокі люди поробили з селян культурних людей. Але, розуміє ся, інтелігенция сама повинна знати, чого хоче і як до того має забирати ся. Взяти швабеку кольовію на увагу і наше руске село, хоч би і найзаможнійше, зараз видко величезну різницю. У швабескім селі хати красні, всюди порядки, жите з якоюсь огладою, а в руских селах того всего нема, хоч би людей і стати було на се.

Пригадуємо тут і радимо добре застановити ся над словами д-ра Олеськова, котрий видячи наших селян в Канаді, прийшов на такі думки: „В Америці — каже він — нема хлопа, там всі пани, що знають собі цїну. А наш селянин, вихований в довгій неволі, темній обдертий, нехарний, забуваючий за всегди на своє достоїнство людеке, робить між Американцями вражінє гірше Китайця або Індіанина, через що Американці дивлять ся на него з погордою. А вже найгірше разить їх ота невилічача докірливість наших селян, котру би справді треба вже тут з них викорінювати і затирати кастові різниці. Але проте кілька літ життя на американській вольній землі змінює нашого селянина на „поступового“.

„Живемо — каже дальше др. Олеськів — і працюємо для народа від многих літ, а в пору, коли тільки нарід переступив границю своєї вітчизни, показує ся, що треба було трудити ся в напрямі таким,

який ніколи і в голову нам не приходив. Треба було будити потреби культурні, а ми тимчасом одушевляли ся „народною філософією“ і другими високими прикметами нашого народу, котрі, коли добре розглянути ся по світї, найдуть ся в тій самій мірі хоч би у таких народів, як — Індіани.“

* * *

„Показує ся, що треба було трудити ся в напрямі таким, який ніколи нам і в голову не приходив. Треба було будити потреби культурні... Ще раз варто повторити єї слова! Зі всіх дописей, які ми доси дістали про жите наших селян за океаном, виходить все лиш одна рада: „Треба будити потреби культурні!“ А ті потреби культурні потрібні не лише нашим селянам, але й інтелігенції, котра, не розуміючи їх, не знає попросту, як свої діти виховувати, а не то чужі!

А ми тимчасом робимо бурю у склянці води і думаємо, що се буря на мори; ми тягнемо своїх Індіанців до виборів поселів, а по виборах чорт їх побери; ми шукаємо ворогів по всіх нетрах, а не бачимо їх в кожній рускій хаті; ми що дня уступаємо противникам по глупоті своєї добровільно тисяч зр., а з ними боремо ся за ністку; ми сьпіваємо собі: „Не ходи, Грицю“ — і гадаємо собі: „Ось то, який той нарід поетичний і певно з високим почутєм етичним!“

На бік всяка романтика в погляді на нарід! Ми не покидаймо его і не приставаймо до других, бо Поляки, Волохи і Москалі мають таких самих своїх Індіанців; ми любім его, але так, як любім батько дитину, що в потребі єї „перетріпає“. До роботи по селах, земляки! Чорта варта для нас всяка висока політика! З Індіанцями ніхто не числить ся; они мусять перше стати культурними людьми!

О. М.

В моїй душі утворивсь тоді новий світ, я бачив его красу, его непорочність, я не був в силі подумати тоді щось злого. Довго ходив я так, роздумуючи про своє щастє, про будучність. Я бачив цілу чергу літ наперед... озв рішучим кроком поступаю з любовою дружиною по тернистій дорозі життя, що єї рожами промоче любов. Працюєм тільки для добра свого народу і бачим хороші овочі своєї праці. У нас не має нічо неможливого, ніяка ціль не є недосяжимою. З слезою радості споглядаєм, що наша справа підносить ся... Я тоді... Дорку повіриш? я тоді у перше в життя з радості заплакав. Бачиш, чи можна любов звати „шкідливою забавкою“, чи може після гадки других „зиснутем“? Сам мусиш признати, що се застарілі фрази тих, що властиво любови не розуміють, та не будеш мене винувати в хиткості моїх переконань. Я, молодий скептик в справах любови, глядів на світ трохи по старечому, передчасно зрік ся життя, занорвавшись у книжках. Остудженій скептичними теоріями моїй душі показав ся новий світ, мене стала манити любов, що від неї так віє свіжим теплом житєвим... я не міг опертись єї принаді. І она одушевила мене новим житєм, та розбудила в моїм організмі психічним богато доси спочиваючих струн.

Сї слова вимовив Володимир з горячим захватом і сердечною щиростію. Они зворушили Ізидора і він промовив: Вибач, що я зразу вважав твою любов справді забавкою, але тепер бачу, що се не забавка; бачу, що ти знайшов

щастє. Що тебе наче обновило — хоч все таки не вірю в тривіість і непохитність любови.“

— Чудний ти, Дорку, — промовив Володимир — на все глядиш очима розсудку, нема в тебе ніякої пристрасти, ніякої жадоби, а хоч і є, стараєш ся єї здавити, любиєш ся неначе в сій згадці „ось то я наном своєї волі.“ — Се гарно, але не може се бути нормальний стан молодого чоловіка — се хйба стан викликаний тяжкими хворобами, що змалку вже придусили в тобі всякий огонь. Хоч ти тепер зовсім здоров, то свідомо вже не даєш відживати в собі всяким пристрастям...

— Стривай, стривай зацїтнику любови, ось за ровом, бачиш, є лавка, хтось неначе нарком для нас єї спорудив — посїдаєм та нобалакаєм...

За хвилину сидїли оба товариші вже на лавочці. Була се чудова пора. Синьо-голубе небо, заєвнє зірками, неначе палахкотїло від їх огню, місяць обїдав всю природу блїдим світлом, що придавало їй якоїсь чудової поваги. Ростини, покріплені росою, підносились після дневної спеки. Все оживало. В хащах дїлає соловій в супроводі хору вересканих жаб. Вся та гармонія зливалась з повагою ночі в незвичайну красу, що мимохіть відривала душу від земних журб та переносила в крайну мрій. Навіть перенєлиця завлїзла свій захват мєльодійним „підпїліть.“ Тому то наші гімназисти любувались сею красою природи до пізної ночі.

* * *

Скїнчив ся другий піврік — настали вакації. На Ізидора спало лихо за лихом. У всім майже шкідила єму его отвертїсть. Єму зовсім не по-кутру було постукованє господаря клєса, що протєгував заєвгди панічків, а пересїдував хлопських дїтий. Ізидор при кожній нагоді завлїз отверто своє негодованє, так що профєсор дуже незлюбив сего „незваного адвоката.“ Прийшло між ними кілька разів до суперечки, раз навіть до грубої лайки, з котрої, розумієш, найгірше вийшов ученик.

До гурту своїх вибраних зачислив наш педагог також Ізидора, а логїчним наслідком сего було, що дав єму лиху ноту з обичаїв і цильности і недостаточний стєпень з двох предметів. Влодко, хоч слабий від него в науках, пішов више — хоч сїм міг Ізидор потїшитись. Одначе его дуже болїло, що богато безмисельних марїонеток, що їм нераз сам помагав в науці, виробляючи їм задачі і пр., перейшло више — подібної помочи дізнавали часто й ті старші товариші, що як раз в тїм році поздавали матуру, а Володимирови прийшло поки-що репетувати сєму клєсу. Вислід клєсифікації скрїпив єю пессимістичну его гадку, що гімназия се фабрика автоматів, котра намагає ся вже завчасу придавити всякі одишні мислячі.

Не легко перейшли єму й вакації, найтяжшї із его вакацій. Батько его, чесний панотець, був фанатиком-москвофілом. Ізидор знов вважав неморальним скривати свої переконаня, що нашому панотцеві зовсім не припали до

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 14. вересня 1897.

Великий аванс в суді. Урядова *Wiener Ztg.* оголосила в своїм останнім числі множество іменовань: президентів судів окружних і віцепрезидентів, радників апеляційних і судових, секретарів судових і начальників повітових — з нагоди реорганізації судівництва в наслідок нової процедури цивільної. В окрузі львівського вишого суду краєвого іменовані в *буквинських* судах: Радником двору став през. окружного суду в Сучаві бар. др. Гнат Шимонович для Сучави. Старший радник суду Ізидор Винницький з Чернівців перенесений до апеляційного суду у Львові. — Заступниками президента стали прокуратор Фридрих Кунен з Чернівців для Чернівців, а радник Юлій Негруш з Чернівців для Сучави; радники Фелипа Ціргофера і Олександра Артимовича з Сучави перенесено до Чернівців. — Радниками судовими стали: радник Юрій Ісеческул з Дорни для Сучави, радник Захарій Богосевич з Сторожинців для Чернівців, секретар Фридрих Газенерль з Сучави для Сучави, секретар Адольф Ель з Чернівців для Чернівців, секретар Ізидор Маер з Чернівців для Сучави, заступник прокуратора Атанасій Пріде з Чернівців для Чернівців, повітовий судья Юлій Тромпетер з Садагурі для Чернівців, повітовий судья Юлій Донігевич з Кіцмана для Чернівців, заступник прокуратора Іларій Ончул з Сучави для Сучави, заступник прокуратора Антін Невечержел з Чернівців для Чернівців і адвокат др. Лев Грабшайд з Чернівців для Чернівців. — Радниками судовими з поширенням на дотеперішних посадах стали повітові судії: Ізидор Лучаківський в Путилові, Павло Майслер в Гурагуморі і Альоїс Тірман в Сольці. — Секретарями судовими стали: редактор волоської часті вістника держ. законів др. Флориня Лулу в Відня для Чернівців, повітовий судья Василь Кібіч з Серету для Сучави, повітовий судья др. Кароль Войнарович з Станівців для Чернівців; ад'юкти др. Гнат Сальтер в Сучаві для Сучави, др. Емануїл Дрезнер з Чернівців для Чернівців, Іван Кочинський з Чернівців для Чернівців, Михайло Коралевич з Вижиці для Сторожинців і Казимір Терлецкий з Чернівців для Вижиці. — Повітовими судьями стали ад'юкти: Корнеліо Лукасевич з Садагурі для Станівців, Артур Малік з Серету для Серету і др. Ераст Мандичевський з Чернівців для Дорни Ватри. — В су-

довій прокуратурі в Чернівцях стали прокуратором дотеперішній заступник прокуратора Володимир Михальський; заступниками прокуратора стали ад'юкти Юлій Олійський з Кімполонга і Йосиф Цайдлер з Чернівців. Тим не закінчився аванс в *буквинських* судах і небагом прийдуть нові іменованія з нагоди введення нової цивільної процедури.

Новий румунський консул Константин Коглічяну прибув вже сюди і переняв урядоване.

Нова сесія ради державної розпочинається дня 23-го с. м. о 11-й год. перед полуднем. Віденські часописи доносять, що сим разом не отворить засідане найстарший віком посол, ліберал Просковец, але посол, що належить до парламентарної більшости, теперішній Волох др. Іван Цуркан. О такій честі сему коністорському совітникові і рухливому фінансестові певно ніколи не снилося; він тому й не винен, бо ему припадає та честь — коли вісти з Відня правдиві — лише тому, що він між послами правий найстарший віком. Опісля приступить парламент до вибору президії. Президентом має стати др. Ебенгох, католицький священник, котрий буде енергійніше вести наради і зможе скорше впорати ся з галабурдниками німецькими. Дальшою важною задачею парламенту будуть вибори до спільних делегацій. В сій справі, як також що-до зміни регуляміну в парламенті має ще субкомітет правий парадити ся. Сегодіншні телеграми доносять таке: Субкомітет правий збере ся дня 15-го с. м. у Відні на нараду в справі зміни регуляміну. Пазви 10-хвилинні і поіменне голосоване в справах формальних будуть знесені, а дисциплінарна власть президії розширена. Проект зміни регуляміну внесе нос. Яворський. Сей проект буде предложений окремій комісії, а відтак через палату прийнятий *en bloc*.

Дещо про черновецький театр. З днем 2-го жовтня розпочинає ся новий сезон в черновецькій міській театрі. Театр сей має на жаль виключно німецький характер, хоч здає ся би ся завести вже хоч деяку зміну, бо чей же черновецькі Русини, Волохи і Поляки мають право жадати, щоби за свої гроші, котрими також причиняють ся до удержуваня міського театру, почули колись і свою питому, народну штуку. Однак така зміна на ліше буде можлива лише тоді, коли в товаристві театральнім не будуть сидіти самі Німці, котрим не в голові жадати — хоч й справедливі — інших народностей. Так отже поки-що мусимо вдовольняти ся в Чернівцях німецьким театром. Не тут місце, та й „не на час“ тепер розводити ся над великим значінем театру для уморальнюючого вихованя і

піднесеня естетичного зміслу, тож не будемо над тим розводити ся. Але коли театр має справді сповнити свою задачу, то мусить мати порядні сили. Хто-ж на тім має ліше розуміти ся, як не сам директор? Але в Чернівцях задумало було театральне товариство зробити з директора фігуру, котра лише має титул директора, і більше нічого. Навіть добір персоналу був не цілком вільний, бо сказали дир. Львовому — незвичайно здібному і талановитому чоловікові — що місячна гажа для цілого персоналу не сміє перевищати невії, досить низької суми. Взагалі скремповано директора так, що се мусило би було доконче довести до упадку театру. Але коли праса стала отверто по стороні покривдженого директора, виділ театрального товариства змінив свою гадку і усунув всякі чужі особи, котрим спочатку задумано дати певну інгеренцію на театральні справи. Постановлено лише, що над касовими справами має наглядати особний, товариством установлений касир. Зрештою має дир. Львову вільну руку. І сим після нашої гадки забезпечено розцвіт нашого міського театру. Тепер повинна лише публіка знати свій обовязок і численним абонаментом заобезпечити матеріальний біт театру, а що дирекція театру виявляє ся належито зі свого обовязку, о тім нема що сумнівати ся, на се маємо доказ з минушого сезону.

Не мають довіря селяни до новозаснованих низших рільничих шкіл в Кіцмані і Радівцях. До кіцманської, рускої школи рільничої записали ся всего 4 ученики, і то один з них є з Галичини. Очевидячки наші селяни не мають жадного довіря до тих рільничих шкіл, бо — они воліють господарити по старосвітському і не мати з свого поля майже жадного хісна! І „консервуйте“ тепер такий поганний звичай у нашого народу! Страшно тяжко приймає ся у нас щось доброго, бо нарід до всего новітнього відносить ся з недовірієм.

Cavalleria rusticana. Румунський селянин Грігор Мунтяк підозрівав свою доволі красну жінку о невірність. Одного дня застав він її в полі на любовних сходинах з Ілією Павелом, котрого він вже давно підозрівав о закатанні зношини. Случайно у обох були коси в руках і почала ся між обома селянами страшна борба. Після короткої кровавої бійки Ілія упав півмертвий на землю. Недовго по тім ішло туди війско і по заосмотреню ран військовим лікарем, принесено умираючого до села.

Убийство двох мільонерок. Берлінський суд карний розіслав гончі листи за якимсь Йосифом Генчі, що доконав перед кількома тяжкими убийства на 71-літній вдові Анні Шульке і єї 51-літній донці Августі. Обі жінки, власительки великих копалень гіпсу і кільканащати каменів в Берліні, посідали маєток, цінений на 22 мільонів. Помимо величозного маєтку жили они обі скупо і в цілковитій самоті. Не держали ніякої служби і так господарством, як всілякими репараціями дому завідували самі. Недовго перед їх смертю винаймив австрійський підданий Йосиф Генчі, швець з заводу, в їх домі склеп, а по кількох днях довідали ся мешканці каменів від него, що обі жінки виїхали до Парижа і імовірно не повернуть, позаяк куплять собі вілля під Ганвером, де і замешкають, его-ж просили, щоби їм прислав ціле домове уряджене і адміністрував їх каменями в Берліні. В кілька днів опісля велів привести дві фіри піску і всипати через вікно до пивниці. Покрутив ся ще трохи з ключами власительки по єї помешканю, а відтак щез без сліду. Дперва по 15 днях добув ся сторож до пивниці і найшов тіла обох жінок, закатовані в скрині і присилані піском та румовищем. Тіла улягли вже сильному розкладові. Убийства доконав ніхто инший, як Генчі, котрий спровадив, здає ся жінки до пивниці в цілі умовленя що-до єї направи і замордував їх в підступний спосіб. Мешкане жертв заставо в як найбільшій непорядку. Злочинець зрабував з шухляд і скринь все, що лиш дало ся унести. Вправді по розісланю за ним гончих листів телеграфовано до берлінської поліції, що Генчого виділи в Монахові і в Бруксели, але все то було за пізно. Убийник всів мабуть в Гамбурзі на паровець і опинив ся вже давно в Америці. Весь маєток

вподоби. Навпаки він дуже лютив ся, навіть плакав на згадку, „що его кров належить до партії фонетиков.“ А се понятє „фонетика“ мало дуже широкі рамки. Фонетика, після его розумованя, се покрочений, в більшій часті кований язык, правопись, що в ній не лише ся „ь“, навіть часопис, в котрій писалось ще небудь проти москвофілів, звалась фонетичною. Дарма, що Ізидор доказував, що фонетика се лиш правопись, а не язык і не тенденція. Наш панотець на такі аргументації ще гірше сердив ся, що мовляв „яйце хоче бути мудрійше чим курка.“ При сім доходив він до куріозних висновків, кажучи, що хто не визнає ніяких правил ані в писемі, ані в бесіді, не узнає також правил в поступованю, не признає поваг (як пр. Головацького, що видав граматику, Дідицького, що в своїм знаменитім „Вуйтурі Всеволоді“ показав, якого вживати языка), отже є анархістом, атеїстом, нігілістом, соціалістом, і пр. Роздратований Ізидор зашримітив одного разу, що до сєї категорії належать ще й такі слова, як сервіліст, офіціаліст, капіталіст, бо й они кінчать ся на „іст“. Се довело батька до крайности, він заявив, що вирікає ся сина — Ізидор же-ж справді всакий „іст“, хоч би тому тільки, що переймивсь иншими ідеями та переконанями, чим его „родний отец, отже „сорвал тую нить, котрою повязала вже сама природа отця з сином.“

Було се як раз під сам кінець ваканцій, тож Ізидор вирадив ся в дорогу, думаючи, що йому прийде ся справді у останнє розпрощатись

з батьком. Але батьківське серце м'якше, чим голова москвофілська. Наш панотець не пустив сина голіруч, взяв свое слово назад, кажучи, що бажає тільки тим покарати молодого „іста“, що не дасть ему „якщо більш десятка“. Ізидор стояв мов остовпіваний перед батьком; гнів, почуте глибокого покривдження й насильства, стали до борби з синівською любовю, хотів подякувати за ту лепту, котра є хіба процентом з сего майна, яке спадало на него по покойній матері... але знав, що тут головною причиною сльниї фанатизм, тож мовчки прийняв заяву батька.

В школі метнув ся Ізидор за лекціями і они принесли ему другу десятку з половиною, так що вистало ему на прохарчоване й одєжу. Мешкав в тій самій хаті, що тогді, знов разом з Володимиром. Однак тут зайшла значні зміни: під кінець ваканцій помер старий Петерка нечаяно від удару серця; его дружина з дочкою перенеслась до своєї реальности на село, сина-ж віддала до найблизшої гімназії. Тепер ніяк було Володимирови побачити ся зі своєю любовю, міг хіба листовно побалакати, вилити свої гадки та чувства на папір. Він взяв ся з подвійною силою до науки, щоб лиш здати матуру і хоч о крок наблизити ся до свого щастя, до сєї хвилі, в котрій буде міг на віки почувитись з тою, з котрою его вьжуть серце, ідеї, снільні гадки.

(Конець буде).

по мілдонерках дістанесь пасербови старушки, когрого ще доси не віднайдено.

Великий огонь. В неділю о 10-й год. вечером вибух в посесора Мортка Корна в Шипинцах, кіцманьського повіту, огонь, що в короткім часі знищив все збіже, нагромаджене з 1896 і 1897 рр. Заобезпечену шкоду обчислюють на 50.000 зр. Горіюче збіже не можна було ратувати і тому люди старали ся лише, щоби огонь не перейшов на селянські хати і ціле село не пішло з димом.

РУСКА ДРУКАРНЯ

в Чернівцях,

(улиця Петровича число 4)

має готові отсі

Друксортти шкільні

як найліпше виконані, й по найдешевших цінах:

Classenbuch — Wochenbuch — Gestionsprotokoll — Inspectionsbericht, — Jahresausweis — Lehrerkataster — Schulkataster — Schulversäumnisausweis — Schulnachrichten і Повідомлення шкільні.

Є також оправлені діловодчі протоколи та окладники до каталогів і тижневників.

Замовлення з провінції виконують ся відвотною поштою.

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях

улиця Петровича ч. 2.

має на складі отсі свої виданя:

„ІЛЮСТРОВАНА БІБЛІОТЕКА“

для молодіжи, міщан і селян з року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892 і 1894 по 1 зр. за рочник, а всі 7 разом 6 зр.

„ЧУМА ГОРІЛЧАНА,“

сумна історія, для перестороги і науки. 80 сторін за 20 кр.

„Слова правди і науки“

з поезій Тараса Шевченка. Ціна 10 кр.

„25 повісток“

для чемних діточок.

32 сторін. Ціна 10 кр.

„ПРОСКУРКА“

Даруночок для руских діточок. Ю. Федьковича 10 кр.

Образки з природи.

Ціна 5 кр.

На поштову пересилку треба додати по 5 кр. за річник „Бібліотеки,“ а по 2 кр. за кожду поодинокую книжочку.

Замовлення приймає й редакція „Буковини“.

Поручаємо

Новозаложену руску торговлю

ІГНАТІЯ ВЛАСЮКА

в Чернівцях, улица паньска ч. 35.

У Власюка дістанете всі товари, які потребує Ваш дім: житну, пшеничну і кукурудзяну муку, риж, крупи, хліб, булки і дріждж. Цукор, каву і чай. До церкви свіччи, великі і малі; віск і кадило. — Дістанете крохмаль, мило і фарбку. Перець, гвоздики, цинамон, імбір, шафран і бобки. Оселедці, москалі, оливу і одет. Вино, горівку і рум. Чоколяду, цукорки, медівники і проче і пр.

У Власюка є комната до снідань, свіжі і здорові перекуски і не фальшовані напитки.

Маємо надію, що всі Русини що купують у Чернівцях товар не підуть більше ні до жида ні до німця лиш до Русина Власюка. Свій свому повинен помагати.

Як не хочете, щоби Вас обшахрували на ціні, вазі і товарі, як хочете добре і дешево купити, ідть до Торговлі Ігнатія Власюка!

НОВА ФІРМА РІТБЕРГ і ШЕНБАВМ В ЧЕРНІВЦЯХ,

ГОЛОВНА УЛИЦЯ ЧИСЛО 10.

Великий вибір товарів з альпани і хінського срібла з Берндорфера фабрики металевих товарів.

Одинокий склад і продаж правдивих російських кальошів і черевиків до снігу.

Кальоші

легкі, 75 грамів.

для мужчин 1-90
„ панв 1-65

Високі і низькі

КАЛЬОШІ,

з аду витаті для пп. офіцерів.

Великий вибір

ЧЕРЕВИКІВ до СНІГУ для мужчин і женцин, дівчат і хлопців.

Найновіші!

Черевики для гімнастики з гуми. а 1-10

Кальоші для дітей, навіть однолітних.

10% рабату!!

даємо лише ми від ціи за біле др-а Сгера після ціяника.

Великий склад КОЛДЕР до подорожи почавши від 1-58 зр.

ЧЕРЕВИКИ

для мужчин, шкірані, з гумою,	2-50 зр. — 6- зр.
„ хлопців	2-50
„ дам,	2-50 — 5- —
„ „ до шнурованя	2-35 — 6- —
„ „ до зацілюваня	3-98 — 7- —
„ „ лякерки, мешти з шпангою	1-75 — 2-10
„ „ з козячої шкіри, мешти	1-35 — 1-55
„ дівчат, шкірані, т. зв. Bergsteiger	1-85 — 3- —
„ дитий	1-10 — 2-10
„ хлопців, ЧОВІТКИ	3- — 4-25

Великий вибір ЧЕРЕВИКІВ до гімнастики стикованя!

Найновіші Краватки

вузли, маші, Леваліеля до вязаня, від 20 кр., 40 кр., 50 кр., до 98 кр.

Рукавиці Glacè,

з оленя шкіри, з шведско-го шовку, з ниток найліпших фабрик.

ВЕЛИКИЙ СКЛАД

правдивих ШНУРІВОК з фішбінами.

Одинокий склад ЦИЛІНДРІВ і кляків, з фабр. Месмера і Сп.

Одинокий склад з фабрики І. ГІКЛЯ і СИНІВ в Найтішайни

КАПЕЛЮХІВ

для мужчин, тверді, черноі і иньшоі барви, почавши від 1-18 зр., для мужч., тирольскі від 1-18 — 2-28 „ хлопців тироль. від 0-78 — 1-18 „ дитий капелюшки моряків боброві в ріжних барвах, від 1-98.

ПАРАСОЛІ

з зевлізними ручками

з чистого шовку від 3- — 6- —, на-пів зі „ 1-38 — 1-98. з чистоі вовни „ 1-58 — 2-18. на-пів з вовни „ 0-98 — 1-58. з англійскими деревяними ручками від 0-75 — 1-90.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ПАРАСОЛІВ

полотняних.

найновіші АНГЛІЙСКИ ПАЛИЧКИ.

Величезний вибір

БІЛЯ

для мужчин, гладке від 1-10 поч. „ з фалдами „ 1-38 „ гафтоване „ 1-58 „

КАЛІСОНИ

з найліпшого Gradl-полотна, французеского крою від 0-98 поч.

Корсетки для мужчин, гладкі, гафтовані, білі і в иньних барвах, від 0-18 зр. поч.

Льняні хусточки в модних барвах, 12 штук від 0-80 — 1-10.

ПОНЧОХИ

від 1-50 — 3- —.

КОВНІРИ

і МАНШЕТИ

Маншети, I. сорти, почвірні, 6 штук 1-80.

Маншети, II. сорти, почвірні, 6 штук 1-50.

Ковніри I. сорти, почвірні, 6 штук 1-05.

Ковніри II. сорти, почвірні, 6 штук 0-90.

Ковніри для хлопців 6 штук 0-80.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовского.

За редакцію відповідає Осип Маковей.